

اولین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج فرهنگ و هنر ایران

art.confnastr.ir

تحلیل و بررسی نقوش سنگ نگاره های تخت جمشید و طرح تن پوش هخامنشیان

علی محمودی عالمی^۱، مرضیه زنده دل^{۲*}

۱- استادیار گروه هنر دانشگاه مارلیک نوشهر alimahmodialemi@yahoo.com

۲- کارشناسی ارشد رشته طراحی پارچه و لباس، دانشگاه مارلیک نوشهر m.zendehdel_sari@yahoo.com

چکیده

سنگ نگاره ها بخش مهمی از معماری تخت جمشید محسوب می شوند. این مجموعه با انواع آرایه ها ، مضامین و ارزش های بنیادین فرهنگ ایران آراسته شده که در این میان جایگاه نقش مایه های گیاهی منحصر به فرد است. در بین نقوش گیاهی از درختان، سرو و از گلها، گل نیلوفر آبی (لوتوس) و روزت (گل سرخ آذین) در نگاره های تخت جمشید مشاهده می شوند. نتایج حاکی از آن است که نگاره های گیاهی تخت جمشید با مضامین مذهبی و عقاید اسطوره ای ایران در ارتباط بوده و هنرمند ایرانی ادراک خویش را از حقیقت، جهان هستی، آفرینش و قدرت های طبیعت به واسطه رمز و نماد نشان داده و بدین ترتیب نمایی محسوس از امر نا محسوس یعنی تبدیل مفاهیم به نماد از طریق به تجسم در آوردن تمثیل های عینی ارائه نموده است. همچنین بررسی های صورت پذیرفته نشان میدهد که طرح لباس هخامنشی به طور کامل با طرح لباس پیشنهاد شده توسط سایر پژوهشگران تطابق نداشته در نتیجه این مقاله به اصلاح این طرح ها پرداخته و طرح و الگویی نو ارائه می دهد. از سوی دیگر نتایج به دست آمده نشانگر این است که طرح تن پوش هخامنشی دارای الگویی خاص نبوده و می توان از چند الگو برای آن استفاده کرد. این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی و با شیوه کتابخانه ای و میدانی به بررسی طرح تن پوش هخامنشیان در نقش برجسته های تخت جمشید می پردازد.

کلمات کلیدی: هخامنشیان ، طرح تن پوش ، تخت جمشید ، نگاره های گیاهی ، نقش برجسته ، اسطوره ، نماد